

Nebatları kontrol ve temizleme müesseseleri yapılması hakkında 1787 numaralı kanun lâiyahaları ve Ziraat ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı 6/3049

22-X-1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Ziraat Bankasınca yaptırılacak nebatları kontrol ve temizleme müesseseleri hakkında Ziraat vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 17-X-933 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyahası esbabı mucibesile birlikte Yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe lâiyahası

Bu gün, dünya iktisadî buhranını en az zararla savuşturabilmek için muhtelif memleketlerce alınan tedbirler arasında öz yurtta yetiştirilen ziraî mahsullerin dış piyasalarda en ucuz ve en rağbetli olarak sürümünü temin etmek ve bunun için de titiz bir dikkatle iyi ve temiz mal yetiştirmek mühim bir yer tutmaktadır. Bu gayeye erişmek için de belli başlı iki yoldan yürünmektedir ki bunlardan biri yabancı ellerden yollanacak nebat ve mahsullerle birlikte gelmesi ve bu suretle yerli nebatlarına bulaşarak pek çok ziyan yapması umulan hastalık ve zararlı böceklerin bulaşmasına engel olmak için gümrüklerine mükemmel vesaitli nebat ve mahsulleri kontrol ve temizleme teşkilâtı koymak ve diğeri ana vatandan dışarıya yollayacakları her türlü nebat ve mahsulü çok dikkatli bir muayeneden geçirerek müşteri pazarlara her memleketten daha temiz ve gösterişli mal arzdebilmektir. Bu gün dünyanın hemen her tarafında tatbik edilmekte olan ve tatbik edildiği yerlerin millî iktisadına çok faide veren bu fennî teşkilâtın bir an önce aziz yurdumuzda da kurulması ve bu sayede bir taraftan memleketimiz nebatlarında bulunmayan hastalıkların yabancı memleketlerden gönderilecek ziraî mahsullerle bulaşmasına meydan verilmemesi ve diğer taraftan iyi ve temiz mal yetiştirerek gidecekleri yerlerde millî mahsullerimize rağbet kazandırıp iktisadiyatımızın kuvvetlendirilmesi hususlarının bu günün en baştaki işlerinden biri olduğu aşîkârdır. Bu itibarla da dışarıdan gelecek nebat ve mahsullerinsırkı bir surette kontrolü, temizlenmesi ve yabancı memleketlere satacağımız millî mahsulümüzün de keza çok dikkatli bir şekilde muayeneye tâbi tutulabilmesi için bir an evvel yapılması lâzımgelen müesseselerin ve bunlara ait fennî tesisatın Ziraat bankası sermayesile temini en muvafık bir hal şekli olarak mütalea kılınmaktadır. Bankanın bu uğurda dökeceği sermayeye mukabil Maliye ve Ziraat vekilliklerince her sene kararlaştırılan senevî faiz ve amorti bedelinin ertesi sene Hükûmet bütçesinden ödenmesi ve Ziraat bankasının matlubu tamamen ödendikten sonra bu müesseselerin kâmilen Hükûmete geçmesi suretile en mühim bir yokluğun gidebileceğini ve bu sayede millî iktisadımıza hizmet edileceğini gösteren bu esbabı mucibe lâiyahası tanzim ve takdim kılınmıştır efendim.

Ziraat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Ziraat encümeni

Karar No. 3

Esas No. 1/787

14 - XII - 1933

Yüksek Reisliğe

Ziraat bankası tarafından yapılacak nebatları kontrol ve temizleme müesseseleri hakkındaki kanun lâyihası Ziraat Vekili Muhlis Beyefendi hazır oldukları halde okunup konuşuldu.

Yetiştirdiğimiz mahsul ve hayvanların dış piyasalarda rağbet bulabilmesi ve fiat düşkünlüğünden en az müteessir olması için bunların her türlü hastalık ve böceklerden temizlenmiş bulunması ne derece ehemmiyetli ise yabancı memleketlerden gelen nebat ve mahsullerin nebatlarımızı buluştıran bir takım hastalık ve zararlı böceklerinin de önüne geçilmesi o nisbette çok mühimdir.

Bu iki maksadı yerine getirecek fennî tesisata ne derece ihtiyaç olduğu kendiliğinden anlaşılır. Bütün çiftçilerin faydalanmasını gözeten bu teşebbüsün Ziraat bankası sermayesile yapıldıktan sonra her sene Hükümetin bütçeye koyacağı bir miktarla ödenmesi ve bunların Hükümete mal edilmesini encümenimiz çok yerinde bulduğu gibi evvelce Yüksek Meclisçe kabul buyurulan hububatımızın miktar ve evsafını yükseltmeğe ve para etmesini kolaylaştırmağa yarayan silo kanunu vesilesile bu gibi teşebbüslerin diğer mahsullerimiz üzerinde de tatbiki hususunda encümenimiz evvelce izhar ettiği temen-

niye de bu teşebbüsü uygun görmüştür. Bu hayırlı işin mümkün mertebe bütün ihraç ve ithal iskelelerimizde yapılabilmesi suretile dış pazarlara mal sevkedenerin ve oralardan mal getirenlerin müşkülâta uğramaması ve diğer taraftan hayvanlarımıza da tatbik olunabilmesi için lâyhada Ziraat bankasıncı bu tesisat için sarfedileceği gösterilen 250 bin liraya kadar miktarın 500 bin liraya çıkarılması suretile ihtiyacı olan yerlerin de bundan mahrum kalmaması encümenimizce düşünülmüş ve bu tesisatın göreceği iş üzerine alacağı temizleme ve kontrol ücretinin kararlaştırılmasında Ziraat vekilliğinin de alâkası muvafık görülmüş ve başkaca bir takım ufak değişikliklerle lâyiha kabul edilmiştir. Havallesi vechile Bütçe encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe arz olunur.

Ziraat E. Reisi	M. M.	Kâtip
İzmir	Aksaray	Bolu
M. Rahmi	Yaşar	İs. Hakkı
Aza	Aza	Aza
İstanbul	Kars	Çorum
Mitat	Ömer Kâmil	Nabi
Aza	Aza	
Kastamonu	Sivas	
Habil	İsmail	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 58

Esas No. 1/787

1 - IV - 1934

Yüksek Reisliğe

Ziraat bankasıncı yaptırılacak nebatları kontrol ve temizleme müesseseleri hakkında olup Ziraat encümeni mazbatasile birlikte encümenimize tevdi kılınan kanun lâyihası Maliye ve Ziraat vekilleri Beyler hazır oldukları halde müzakere ve tetkik edildi.

Öz yurdumuzda yetiştirilip memleket haricine sevkedilecek olan her nevi nebatat mahsulünün dış piyasalarında değerli ve rağbetli olarak sürümünü temin etmek için hastalıklı ve zararlı böceklerden ari olması ve hariçten memleketimize girecek bu nevi mahsulâtın dahi keza-

lik hastalıklı ve muzır böceklerden azade olma-
ması yerli nebatlarımızda bulaşmasını ve mah-
sulâtı arziyemizin bozulmasını ünaç edeceğinden
gerek memleketimizden eenebi piyasalara sevk-
olunacak ve gerek eenebi memleketlerden mem-
leketimize girecek bu nevi nebatî mahsulâtın
fennin icap ettirdiği şartlar dairesinde lâyıkrı
vechile muayene ve tetkiki ile muzır haşerattan
temizlenmesi iktisadiyatımızı ve mahsulâtımızın
nefesetini şiddetle alâkadar eder bir mühim
mesele olduğundan gümrüklerimizde mükem-
mel vesaitli kontrol ve temizleme müesseseleri
ve teşkilâtının evveleminde Ziraat bankası tara-
fından yapılması ve bankanın bu iş için dök-
ceği tahmin olunan 250 bin lira sermayeye mu-
kabil Maliye ve Ziraat vekâletlerince her sene
kararlaşdırılacak senevî faiz ve amorti bedelleri-
nin ertesi sene Hükümet bütçesinden ödenmesi
ve mezkûr bankanın alacağı tamamen ödendik-
ten sonra bu müesseselerin kâmilin Hükûmete
geçmesi şeklinde Büyük Meclise gönderilen ka-
nun lâyihası Ziraat encümenince bu temizlik işi-
nin yalnız nebatî mahsullere hasrı doğru olmay-
cağından bunun hariç memleketlere ihraç olu-
nacak ve hariçten memleketimize sevkoluna-
cak hayvanat ve mahsulâtına da teşmil ve
tatbiki için Hükümetçe teklif olunan

250 bin liranın 500 bin liraya iblâğı-
le ihtiyacı olan yerlerin bundan mah-
rum edilmemesi ve tesisat ve kontrol mas-
rafına mukabil kararlaşdırılacak bir ücretin
alınması sureti ile tadilen kabul edilmiştir.

Encümenimiz müşteri pazarlara temiz mal arz-
zedilmesine hizmet ve millî iktisadiyatımızın
terakkisine çok fayda ve menfaat temin edecek
olan bu fennî teşkilâtın yapılmasını hararetle
tasvip ve kabul eylemiştir.

Ancak Ziraat bankası, zürraa yardım ve pa-
ra ikraz etmek ve bankacılığın icap ettirdiği
vezaifi ifa ile mükellef olduğundan bu işin ban-
kaya gördürülmesini encümenimiz muvafık gör-
memiştir. Yeniden tanzim olunan kanun lâyi-
hası Umumî heyetin tasvibine arz olunmak üzere
Yüksek Reislığe takdim olunur.

Reis Burdur <i>M. Şeref</i>	Reis V. Isparta <i>Mükerrem</i>	M. M. Bayazıt <i>İhsan</i>	Kâ- Tokat
Bursa <i>Dr. Galip</i>	Çorum <i>Mustafa</i>	Elâziz <i>H. Tahsin</i>	Erzurum <i>Asım</i>
İstanbul <i>Sadettin</i>	İzmir <i>Kâzım</i>	Kayseri <i>A. Hilmi</i>	Kırklareli <i>Şevket</i>
	Sıvas <i>M. Remzi</i>	Yozgat <i>S. Sırrı</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ziraat bankasınca yaptırılacak nebatları kontrol ve temizleme müesseseleri hakkında kanun lâ-yihası

MADDE 1 — Yabancı memleketlerden getirilecek nebat ve mahsullerle beraber gelmesi muhtemel zararlı böcek ve nebat hastalıklarının memlekete bulaşmaması ve dışarıya gönderilecek nebat ve mahsullerin hastalıklı olarak gönderilerek rağbetten düşmemesi için bu gibi nebat ve mahsulleri fennî bir surette kontrol etmek ve icabında temizlemek üzere Ziraat bankasınca 250 bin liraya kadar nebatları kontrol ve temizleme müesseseleri inşa ettirilecek ve bu müesseselere lâzım olan fennî alât ve vesait temin olunacaktır.

MADDE 2 — İnşa edilecek, nebatları kontrol ve temizleme müesseseleri binaları inşaat ile bu müesseselere lâzım olan alât ve vesait bedelinin amorti müddeti ve bunlar için Ziraat bankasınca sarfedilen paraya verilecek faiz miktarı Maliye ve Ziraat vekâletleriyle Ziraat bankası arasında müştereken kararlaştırılır.

MADDE 3 — İkinci madde mucibince her sene için tesbit olunacak faiz ve amortisman bedeli ile icabında bankaca tesviye olunacak işletme masrafı açığı ertesi sene Ziraat vekâleti bütçesinden Ziraat bankasına ödenir. Bu suretle Ziraat bankasınca yapılacak nebatları kontrol ve temizleme müesseseleri inşaat ve tesisat bedeli Hükûmetçe tamamen amortize edildikten sonra bu müesseseler kâmilten Hükûmete intikal eder.

MADDE 4 — Ziraat vekâleti, Ziraat bankasınca yapılacak olan nebatları kontrol ve temizleme müesseselerinin yer ve miktarlarını tayin edecek ve bu müesseselerin plân, ihale ve inşa meseleleri hakkında da Ziraat bankasına direktif verecektir.

ZİRAAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Nebat ve mahsullerile hayvan ve hasılatını kontrol ve temizleme müesseseleri hakkında kanun lâ-yihası

MADDE 1 — Nebat ve mahsullerile hayvan ve hasılatını kontrol ve temizlemek üzere Ziraat bankasının (500) bin lira değerine kadar yaptıracağı müesseseler en çok on sene içinde amorti edilerek Hükûmete mal edilir.

MADDE 2 — Bu müesseseler için Ziraat bankasınca harcanılacak paranın amorti bedeli ve faizi Maliye ve Ziraat vekâletleriyle Ziraat bankası arasında kararlaştırılır.

MADDE 3 — İkinci madde mucibince her sene için belli edilecek faiz ve amortisman bedeli ile icabında bankanın vereceği işletme masrafı açığı ertesi sene Ziraat vekâleti bütçesinden Ziraat bankasına ödenir.

MADDE 4 — Ziraat vekâleti Ziraat bankasınca yaptırılacak bu müesseselerin yer ve miktarlarını, plânlarını ihale ve inşa şartlarını, konacak alet ve vasıtaların çeşit ve miktarlarını kararlaştırır ve idare işlerini murakabe ve fen memurlarını tayin eder.

MADDE 5 — Müesseselerin alacakları temizleme ve kontrol ücretleri Ziraat vekâleti ve Ziraat bankası ile birlikte kararlaştırılır ve üç ay evvel ilân olunur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADILI

Her nevi nebatlar ve mahsullerile hayvan ve hasılatını muayene ve temizleme müesseseleri kurulmasına ve bunun için istikraz yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiyeden dışarıya çıkarılacak veya dışarıdan Türkiyeye getirilecek her nevi nebatlar ve mahsullerile hayvan ve hasılatını muayene etmek ve icabında temizlemek üzere İcra Vekilleri Heyetince tensip olunacak mahallerde fennî müesseseler kurmağa Ziraat vekili mezundur.

MADDE 2 — Ziraat vekâleti 1 inci maddede yazılı maksat için Ziraat bankasından en çok 500 000 liraya kadar istikraz ekte edebilir. Bu istikrazın faiz ve amortismanı miktarı Maliye ve Ziraat vekâletleriyle Ziraat bankası arasında biltilâf kararlaştırılır ve her sene ödenmesi lâzımgelen taksit Ziraat vekâleti bütçesine konulur. Şu kadar ki bu istikrazın amorti müddeti beş seneden aşağı ve on seneden yukarı olamaz.

MADDE 3 — İkinci madde mucibince aktine mezuniyet verilen istikraz hasılı bir taraftan almacağı malî senesi varidat bütçesinin nâzım hesapları meyanında açılacak bir hesaba irat ve diğer taraftan Ziraat vekâleti bütçesinde açılacak faslı mahsusa tahsisat kaydolunur. Bu tahsisattan senesi zarfında sarfedilemeyen kısmı müteakip seneler zarfında devren sarfolunur. Bu tahsisata istinaden her sene sarfolunan miktarlar o senenin hesabı katisinde gösterilir.

MADDE 4 — Birinci maddede yazılı hizmetlerin ifasına mukabil alâkadarlardan alınacak ücret Maliye ve Ziraat vekâletleri arasında kararlaştırılır ve üç ay evvel ilân olunur. Bu suretle alınacak paralar her on beş günde bir mahallî malsandıklarına yatırılarak müteferrik hasılat faslına irat kaydolunur.

MADDE 5 — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

MADDE 6 — Bu kanun hükümlerini icraya
Maliye ve Ziraat vekilleri memurdur.

17 - X - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V. V.
<i>Ş. Kaya</i>		<i>Hilmi</i>
Mf. V. V.	Na. V.	İlk. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Hilmi</i>	<i>M. Celâl</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

MADDE 6 — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

MADDE 7 — Bu kanunu yürütmeğe Maliye
ve Ziraat vekilleri memurdur.

MADDE 5 — Bu kanun neşri tarihinden müteberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Ziraat vekilleri memurdur.

